

"Za nezaposlenost mladih u BiH kriv sistem!"

22.02.2014 10:03

List Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) nedavno je donio članak pod nazivom: "Mladi u BiH nezaposleni? – Sami za to krivi, pozivajući se pri tome na studiju koju je u BiH proveo Institut za sociološka istraživanja "Populari", a prema kojoj bosanskohercegovački studenti nemaju radnog morala, traže posao ali ne i rad, da nisu ni ambiciozni ni fleksibilni, već letargični, pasivni i uspavani. Studenti iz BiH, koji su došli na studij u Austriju, krive za to opet sistem i korupciju u svim sferama društva. Kažu da studentsku letargiju u BiH zapravo proizvodi korumpirani sistem.

Predstavnici udruženja bosanskohercegovačkih studenata u Beču, Collegium Bosniacum, koji su donedavno i sami bili dio okruženja u kojem je provedeno ovo istraživanje, i koji su tek nedavno promijenili mjesto boravka i prebacili se na studije u Austriji, kažu da bi ta konstatacija bila samo jedna strana priče. Oni navode kako je za slabu motivaciju studenata kriv isključivo korumpirani obrazovni sistem, kao što je to i cijelo bosanskohercegovačko društvo.

Problemi finansiranja

Predsjednik udruženja Collegium Bosniacum od jeseni prošle godine je Haris Kafedžić, student prehrambene tehnologije. "U BiH je situacija takva da student ako i dobije posao, uglavnom neće biti prijavljen. Ili ako sam radio tri godine, ja ću dobiti prijavu na tri mjeseca. Firme se ne provjeravaju toliko često, poreski obračuni nisu transparentni. Legislativa postoji, ali ne postoji egzekutiva. I to je problem koji vuče sve ostale. Nije da studenti nisu voljni, već nema dokaza da su radili. I mi nemamo toliko nezaposlenih studenata, koji nisu spremni da rade praksu i

pripravničke poslove, već mi imamo studente kao crnu radnu snagu i to u onom najgorem eksploatatorskom obliku." Naravno da takvi uslovi, zaključuje Haris, stvaraju depresiju i čine studente letargičnim.

Drugi problemi su opet problemi finansiranja. Studenti teško snose troškove smještaja u studentskim domovima, stanovima. Nemaju para za karte za mjesečni prevoz, udžbenike i svakodnevni život. Šta više, studije su primorani finansirati radeći kod poslodavaca, za koje ne znaju da li će im na kraju mjeseca platiti njihov rad ili ne. "I bilo je kritike da je malo studenata izašlo na ove demonstracije – pa ljudi nemaju vremena! Jer to su upravo ti ljudi koji rade i istovremeno studiraju i ne mogu sebi priuštiti taj luksuz da idu na demonstracije. Jer se svim snagama bore i za ono malo što imaju", kaže Haris.

Neozbiljan odabir studija

Sanja Muratović, takođe saradnica udruženja, u Beču studira nutricionizam i tvrdi kako je u način odabira studija u BiH potpuno pogrešan, ali opet uvjetovan lošim ekonomskim stanjem u cijeloj zemlji. "Studenti zaista bez ikakvih ozbiljnih planova pristupaju samom upisu fakulteta. Odluke se donose preko noći. Ove godine fali farmaceuta, hajmo upisati farmaciju. Ekonomista će uvijek trebati – hajmo upisati ekonomiju. Ali ljudi su zbog situacije primorani da razmišljaju o tome šta je finansijski za njih najbolje. Ne razmišljajući o tome šta zaista žele da studiraju i šta je najbolje za društvo. Jer ako čovjek voli svoj posao, radiće taj posao sa strašću i daće maksimum i za društvo. A ako čovjek studira bilo šta i uči nešto što ga zapravo uopšte ne interesuje, naravno da će vremenom postati frustriran, mrzovoljan i letargičan", tvrdi Sanja.

Osim toga, dodaje apsolutnica nutricionizma, puno ljudi upisuju fakultete, jer im samo srednja škola ne nudi nikakvu perspektivu. "Ja nisam zagovornik toga da svi ljudi trebaju da studiraju. Neko ko je dobar u praktičnim stvarima, neki vrhunski zanatlija, za njega zaista nije potrebno da upisuje fakultet. Ali trenutno je situacija za mlade nezahvalna, i oni na izvjestan način kupuju sebi vrijeme upisujući fakultete. Ako se to ovim tempom nastavi, mi ćemo biti zemlja sa isključivo akademskim građanima, a radnika i zanatlija nećemo imati nikako", kaže Sanja. No i takvi postupci su razumljivi, dodaje ona, jer kada bi bilo više fabrika i više industrije, bilo bi više i radnika i zanatlija.

Mnogima važno samo da pobjegnu iz BiH

Sanja Muratović radi i kao savjetnica za strane studente u Austrijskoj studentskoj uniji, gdje između ostalih savjetuje i studente sa prostora bivše zajedničke države, bilo one koji su već u Austriji, bilo one koji tek namjeravaju prebaciti se na neki od austrijskih univerziteta. Kaže da dosta ljudi fakultet upisuje

samo kako bi pobjegli iz države, kako bi studentsku vizu nakon određenog vremena, pretvorili u trajnu boravišnu.

Da li su dakle studenti u BiH uspavani? "Opšte stanje ih obeshrabruje. Postoji jako puno primjera gdje su studenti pokušali nešto da promjene, ali nisu uspjeli. Ukoliko se ne desi nešto što će odstraniti taj državni oklop koji sve koči, ni studenti neće biti tako dugo motivisani da se bore niti za sebe ni za okolinu i lako će odustajati", smatra Sanja.

Sličnog je mišljenja i Emir Radišević, koji nešto duže od godinu dana u Beču studira klarinet. Kaže da je BiH napustio jer je bio razočaran odnosom društva prema kulturi i umjetnosti. Shvatio je da u društvu koje se ismijava klasičnoj muzici, za njega kao muzičara nema budućnosti. "Studenti jesu uspavani. Ne samo studenti, već svi. Zimski san traje već dvadeset godina. Evo na primjer studenti koji su završili fakultet. Od milion ljudi, 40% je nazaposlenih – koliko je od toga studenata? I gdje su ti studenti na ulicama, koliko ih je bilo na demonstracijama?", pita se Radišević. Argument da se ljudi boje kako će, zamjerajući se vladajućim strukturama, izgubiti i ono malo što imaju, za njega nema logike: "Ali šta se više ko ima čega bojati, kad ljudi nemaju šta jesti!"

No i on ipak, kao i Sanja i Haris, polaže nade u demonstracije i takozvano "Bosansko proljeće". "Nadam se da će ovo spojiti ljude i da to neće shvatiti kao ugrožavanje nacionalnog, religijskog ili bilo kakvog drugog identiteta, jer mislim da je situacija u cijeloj zemlji svugdje ista i da nigdje nije ni bolje ni gore", kaže Sanja Muratović. "Nadam se da će se ljudi ujediniti i da će slušati jedni druge. Mi trebamo naučiti da debatiramo i da razgovaramo. Da zaista saslušamo jedni druge i da onda na osnovu toga, racionalno i bez puno emocija o imaginarnim i apstraktnim stvarima, pokušamo zajednički organizovati život u našoj zemlji, onako kako nam to svima odgovara."

(Danas.info/Deutsche Welle/Autor: Emir Numanović)

 Svida mi se 23.920 se ovo sviđa. Budite prvi među Vašim prijateljima.

Najnovije iz rubrike! [\[Otvori sve članke iz ove rubrike\]](#)

U BiH u upotrebi
veterinarski lijekovi
koji su zabranjeni u
Hrvatskoj

Upravniku zatvora u
Doboju tri godine
robije

U akciji "Kosmodisk"
izvještaj protiv još
dvije osobe

Sletio u provaliju i
poginuo

Komentari

Community

 Prijava ▾

Sortiraj po najnovijim ▾

Podijeli Zabilježi

Započni raspravu...

Budite prvi koji će napisati komentar.

DISQUS

NAPOMENA: Komentari odražavaju stavove njihovih autora, a ne stavove Danas.info. Molimo korisnike da se suzdrže od vrijeđanja, psovanja i vulgarnog izražavanja. Zadržavamo pravo na provedbu cenzure ili potpuno brisanje komentara bez najave i objašnjenja. Zbog velikog broja komentara, naš portal nije dužan pravovremeno obrisati sve komentare koji krše pravila. Kao čitalac također prihvatate mogućnost da među komentarima mogu biti pronađeni sadržaji koji mogu biti u suprotnosti sa vašim vjerskim, moralnim i drugim načelima i uvjerenjima.

Čitatelji registrovani u sistemu za komentare prethodne platforme mogu se

registrovati ili prijaviti putem DISQUS, Facebook, Twitter ili Google+ korisničkih računa, koristeći novi, gore predstavljeni obrazac.